

שנים מקרא ואחד תרגום

אמר רבי אמי לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום ואפילו עטרות ודיבון שכל המשלים פרשיותיו עם הצבור מאריכיין לו ימיו ושנותיו.
(ברכות ה-ה:)

נ"ל דביחיד הדר בכרך מיירי שאין לו עשרה לקרות בתורה, שצריך לכוין השעה שקורין הצבור בפרשה בבהכ"נ ויקרא גם הוא ביחיד שנים מקרא כנגד שנים הקורין בב"ה ואחד תרגום כנגד המתרגם בב"ה, שכן היה מנהגם כדתנן [מגילה כג:]: הקורא בתורה לא יפחות לקרות פחות מג' פסוקים ולא יקרא למתרגם יותר מפסוק אחד. דאם כמו שפירשו רבותיי דבקריאת הפרשה בבוקר בשבת מיירי כמו שאנו רגילין, לימא לעולם יקרא אדם הפרשה בשבת שנים מקרא וכו', עם הצבור למה לי, אלא ודאי עם הצבור ממש כדפרישית. ועוד שנים מקרא וכו' למה לי הלא ישמעו בב"ה ויצאו ידי חובתן. ואעפ"כ מנהגינו מנהג גמור דזימנין דלא מצי מכוין דעתיה בב"ה לכל הפרשה ויצא בקריאה שקרא כבר.
(ראב"ן סימן פ"ח)

אע"פ שאדם שומע כל התורה כולה בכל שבת בצבור, חייב לקרות לעצמו בכל שבוע ושבוע סדר של אותה שבת שנים מקרא ואחד תרגום.

(רמב"ם תפילה יג/כה)

אע"פ שאדם שומע כל התורה כולה בכל שבת בצבור, חייב לקרות לעצמו בכל שבוע ושבוע סדר של אותה שבת שנים מקרא ואחד תרגום.

(שר"ע אר"ח רפה/א)

וששאלתם, ת"ח שאינו רוצה להסדיר פרשיותיו בשבת ורוצה לשנות תלמודו - יש לו רשות לעשות כן או לא. כך אמרו חכמים ז"ל אע"פ שהוא חושק בתלמודו אל יפשע מלהשלים פרשיותיו.
(תשובות הגאונים מוסאפיה [ליקן] סי' ז)

הטעמים לחיוב קריאת שמו"ת

...מהא דכתב בהגה"ה במיימוני בשם רבנו שמחה ז"ל וז"ל: אע"פ שיעקר מצוה כל פרשה ופרשה עם הצבור, אם לא עשה כן ישלים כולם בשמיני עצרת שבו גומרים עם הצבור, ובלבד שלא יקדים ולא יאחר יום אחד מן הצבור ע"כ. מהכא נראה, מדקבע היום שבו גומרים הצבור חמשה חומשי תורה בכל שנה, משמע דעיקר חיוב דאצריכו רבנן להשלים פרשיות עם הצבור, היינו כדי שכל אחד מישראל יקרא לעצמו כל התורה מראש ועד סוף בכל שנה כמו שעושין הצבור. משום הכי צריך לסיים ממש באותו היום שמסיימין בו הצבור, דאע"פ שלא קרא כל השנה עמהן, אחר גמר מצוה אזלינן בכוליה דוכתא... וכין דטעמא דהשלמה הכי הוא, נראה דלא אצריכו רבנן אלא שישלים פרשיות של כל התורה רק פעם אחד בשנה, וא"כ לא צריכין להשלים פרשיות של יו"ט ושל ארבע פרשיות ומוספים אחרים, דהשלימו כל אחד בשבתו. אמנם נראים הדברים דלפי פירוש רבינו חננאל דפליג על רבינו שמחה... אין טעם השלמה בשביל שיסיים התורה בכל שנה, אלא אפשר כדי שיהא רגיל במה שהצבור קורין, וא"כ היה צריך להשלים פרשיות של יו"ט ומוספין לפי טעם זה.

(תרומת הדשן סימן כג)

נראה דהכי פירושו: לעולם ישלים כו' היינו קודם הצבור שיהיה מורגל על לשונו ויוכל לקרוא בתורה בעצמו, כדאיתא בתנחומא ומובא באו"ח ר"ס קל"ט במקום שנהגו לקרוא בעצמו לא יעלה אם לא העביר בינו לבין עצמו פעמים ושלש, ובסוף ברכות איתא ג' דברים מקצרין ימיו כו' הנקרא לתורה ואינו עולה, וא"כ כיון דלא יעביר בינו לבין עצמו לא יעלה ויגרום קיצור ימים, משא"כ להיפך באם יעביר ויעלה יאריכו לו ימיו ושנותיו.

(חדושי הרב הורוויץ, ברכות ח:)

חייבו חכמנו ז"ל על כל אדם מישראל שישלים הפרשה בכל שבוע עם הצבור, שנים מקרא ואחד תרגום, כדי שיהא בקי בתורה. (לבוש)

לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור, כדי שישכיל בדברים יותר בקרותו אותו בביתו. (הקדמת מחבר ספר החינוך)

כנגד שנים הקורין בב"ה, ואחד תרגום כנגד המתרגם בב"ה. (ראב"ן סימן פ"ח)